

CUPRINS

Farmecul naturii

Otilia Cazimir – Pentru tine, primăvară!.....	4
Vasile Alecsandri – Bradul.....	7
Mihai Eminescu – Revedere.....	9

Prieteni necuvântători

Emil Gârleanu – Puișorii.....	11
Passionaria Stoicescu – Șapte vieți.....	13
Emil Gârleanu – Mărinimie.....	14

Întâmplări cu tâlc

Jean de La Fontaine – Vulpea și barza.....	17
Elena Farago – Tanu.....	20
George Topîrceanu – Balada unui greier mic.....	22
Petre Crăciun – Țara Adevărului și Împăratul-Minciună.....	24

Universul copilăriei

Lewis Carroll – Alice în Țara Minunilor.....	28
Carlo Collodi – Pinocchio.....	30

Basme, povești

Petre Ispirescu – Prâslea cel voinic și merele de aur.....	33
Călin Gruia – Ciuboțelele ogarului.....	36
Ion Creangă – Fata babei și fata moșneagului.....	41
Hans Christian Andersen – Degețica.....	47
Hans Christian Andersen – Prințesa și bobul de mazăre.....	51

Călătorii

Gellu Naum – Cărțile cu Apolodor.....	54
Astrid Lindgren – Pippi Șosețica.....	58

Patrie, patriotism

Alexei Mateevici – Limba noastră.....	61
---------------------------------------	----

Legende

Zăpada și ghiocelul (legendă populară).....	63
---	----

Farmecul naturii

Pentru tine, primăvară!...

de **Otilia Cazimir**

Șiruri negre de cocoare,
Ploi călduțe și ușoare,
Fir de ghiocel plăpând,
Cântec îngânat în gând,
Sărbătoare!

Zumzet viu prin zarzări. Oare
Cântă florile la soare?
Că pe crengi de floare pline
Nu știi: flori sunt, ori albine?
Pentru cine?...

Pentru tine, primăvară,
Care-aduci belșug în țară,
Care vii,
Peste câmpii,
Cu bănuți de pădăii
Și cu cântec de copii!

1. Eu spun una, tu spui multe!

câmpie ⇒ _____ ghiocel ⇒ _____ ploaie ⇒ _____ șir ⇒ _____
florărie ⇒ _____ copil ⇒ _____ pădăie ⇒ _____ fir ⇒ _____

2. Bifează trăsăturile primăverii întâlnite în poezie:

☐ sosesc păsările din țările calde;	☐ zboară albinele;	☐ cade bruma;
☐ înfloresc pomii;	☐ soarele blând încălzește;	☐ cad ploi;
☐ ninge;	☐ bate un vânt ușor;	☐ apar ghiocelii.

3. Încercuiește varianta corectă.

• Anotimpul descris în poezie este:

a) vara   b) iarna   c) primăvara

• Ghiocelul este *plăpând*, adică:

a) firav   b) rupt   c) ofilit

• Expresia *bănuți de pădăii* se referă la:

a) monede aurii   b) raze de soare   c) flori de păpădie

• Primăvara aduce în țară:

a) tristețe   b) belșug   c) ninsoare

• Copacul care apare în poezie este:

a) mărul   b) prunul   c) zarzărul

4. Înlocuiește cuvintele subliniate cu altele din poezie având același sens.

La orizont se vedeau cârduri de cocori.

Un fir gingaș de ghiocel a apărut prin zăpadă.

Se aude un zumzet puternic de albine.

Primăvara aduce rodnicie în țară.

5. Scrie cuvinte cu sens opus pentru:

negre ☹️ _____ pline ☹️ _____ ușoare ☹️ _____ belșug ☹️ _____

6. Scrie două propoziții în care cuvântul *vii* să aibă înțelesuri diferite.

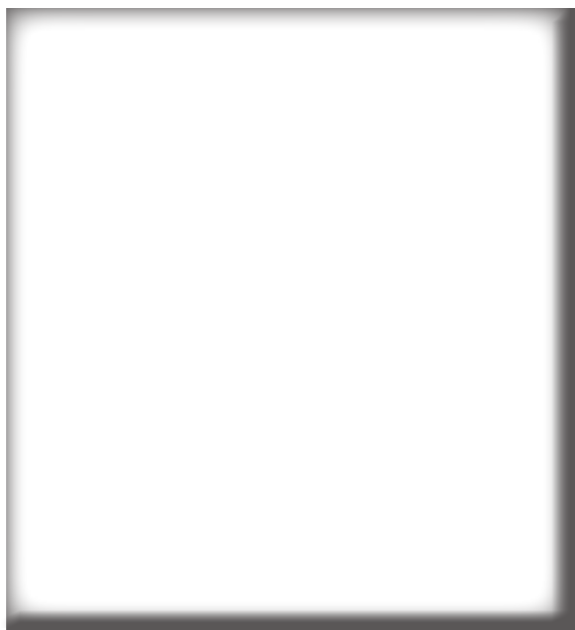
_____

_____

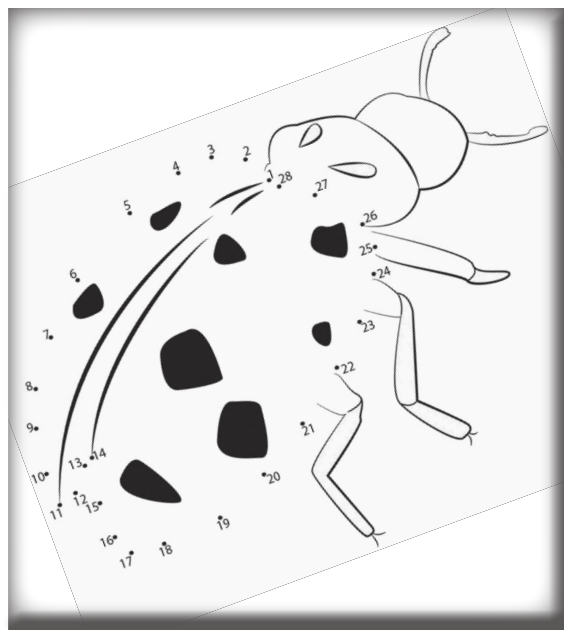
_____

_____

7. Realizează un desen care să ilustreze versurile poeziei.

8. Unește punctele în ordinea crescătoare a cifrelor!

Pinocchio

de Carlo Collodi

(fragmente)

A fost odată o bucată de lemn. Nu era, ce-i drept, un lemn de preț, ci doar o bucată din grămadă, din cele pe care le băgăm iarna în sobe sau în vetre, ca s-aprindem focul și să-ncălzim odăile. Și nu știu cum s-a întâmplat, dar, într-o bună zi, bucată asta de lemn nimeri în dugheana unui tâmplar bătrân, pe care-l chema meșterul Anton și căruia toată lumea îi spunea meșterul Cireașă.

Îndată ce văzu bucată de lemn, meșterul Cireașă se bucură nespus. Își frecă mâinile mulțumit și mormăi cu jumătate de glas:

— Lemnul ăsta a nimerit tocmai la timp: tare aș vrea să fac din el un picior de masă.

Zis și făcut. Apucă repede o secure ascuțită, cu gând să-l cojească și să-l cioplească. Dar când fu gata să-i desprindă prima așchie, rămase cu mâna încremenită-n aer: desluși un glăscior subțire, care țipa:

— Nu mă lovi prea tare!

Închipuiți-vă, dar, cum a rămas bunul unchiaș, meșterul Cireașă!

Își roti speriat ochii, jur-împrejurul odăii, să vadă de unde se pornise glăsciorul, dar nu descoperi nimic! Se uită pe sub masa la care lucra, nimic, se uită într-un dulap care stătea încuiat mereu, nimic.

Până una-alta, puse securea deoparte și luă rindeaua să rășluiască și să netezească bucată de lemn. În timp ce trăgea însă cu rindeaua în sus și-n jos, auzi din nou același glăscior, care-i spuse râzând:

— Astâmpără-te! Mă gâdili de nu mai pot!

De data asta, bietul meșter Cireașă căzu jos ca trăsnet. [...]

Meșterul Cireașă îi dăruiește bucată de lemn prietenului său, Geppetto. Acesta o ia să-și facă dintr-însa o păpușă de lemn, cu meșteșug, care să știe să danseze, să se bată cu sabia și să se dea tumba.

Îndată ce intră în casă, Geppetto își luă uneltele și se apucă să-l cioplească și să-l meșterească pe prichindel. „Ce nume să-i pun?“, se întrebă el. „Aș vrea să-l cheme Pinocchio. Numele ăsta o să-i poarte noroc...“ După ce-i găsi prichindelului un nume, începu să-l lucreze fără zăbavă și-i făcu la repezeală părul, pe urmă fruntea și mai apoi ochii. Îndată ce-i făcu ochii, mare nu-i fu uimirea când băgă de seamă că ochii se mișcă și-l privesc țintă întruna. Văzându-se astfel pironit de cei doi ochișori de lemn, Geppetto nu se simți prea în largul său și zise cu dojană în glas:

— Ochișori de lemn, de ce mă priviți așa? Nu-i răspunse însă nimeni.

Atunci, după ochi îi făcu nasul; dar abia îl isprăvi, și nasul începu să-i crească, și creștea, și creștea, și creștea, de-a ajuns în câteva minute un năsoi de părea că nu se mai isprăvește!

Degeaba se tot trudea bietul Geppetto să îl scurteze. Cu cât îl tăia și-l scurta mai mult, cu atât obraznicul de nas se lungea mai tare! După nas, îi făcu gura. Dar n-apucă să-i facă bine gura, că aceasta se porni numaidecât să râdă și să-l îngâne.

— Termină cu râsul! zise Geppetto încruntându-se.

Dar parc-ar fi vorbit cu pereții.

— Termină odată cu râsul, îți spun! răcni el cu glas mânios.

Atunci gura încetă să mai râdă, dar scoase afară o limbă de-un cot. Ca să nu-și fărâme opera, Geppetto se prefăcu că nu-l ia în seamă și-și văzu mai departe de lucru. După gură îi făcu bărbia, apoi gâtul, umerii, pânțele, brațele și mâinile. Abia-i isprăvi mâinile și Geppetto simți că peruca din cap i-o ia la sănătoasa! Se uită în sus și ce credeți că-i fu dat să vadă? Peruca-i galbenă era în mâinile prichindelului!

— Pinocchio!... Să-mi dai repede peruca înapoi!

Dar ți-ai găsit! În loc să-i dea peruca înapoi, Pinocchio și-o îndesă pe cap atât de vârtos, că era gata-gata să se înăbușe! Față de o asemenea obrăznicie și batjocură, Geppetto deveni pe dată trist și amărât, cum nu mai fusese nicicând în viața sa. Și, întorcându-se către Pinocchio, îi grăi:

— Copil afurisit ce ești! Nici nu te-am isprăvit și ai început să-l iei pe taică-tău în răspăr! Rău, băiatul meu, tare rău! și își șterse o lacrimă. Mai rămânea să-i facă picioarele. Când isprăvi și picioarele, Geppetto se pomeni c-un șut drept în vârful nasului. Uite, așa-mi trebuie! Își spuse el atunci. Trebuia să mă gândesc bine mai înainte! Acu-i prea târziu!

În cele din urmă, apucă prichindelul de subsuori și-l așeză-n picioare, pe podea, ca să-l învețe să meargă. Însă Pinocchio avea picioarele țepene și nu știa încă să și le miște, astfel că Geppetto, luându-l de mână, începu să-l plimbe și să-l deprindă cum să-și miște un picior după celălalt. [...]

După multe întâmplări, Pinocchio, care este neascultător și fuge de acasă, ajunge pe mâna unor tâlhari care-l spânzură de un copac. În vreme ce bietul Pinocchio, spânzurat de către tâlhari de-o cracă a Marelui Stejar, părea mai mult mort decât viu, o frumoasă copilă cu părul negru-albăstrui se arată la fereastră. Înduioșându-se la vederea nefericitului care se bălăbănea atârnat de gât în bătaia vântului de miazănoapte, bătu ușurel de trei ori din palme. [...]

1. Completează spațiile potrivit cuvintele meșter, păpușă, Pinocchio, nasul.

Geppetto era un _____ foarte priceput.
Meșterul a construit o _____ din lemn.
Bătrânul dorea ca _____ să meargă la școală.
Dacă spunea minciuni, îi creștea _____.

2. Leagă cuvintele cu același înțeles.

meșter	→	a sculpta
a merge		meseriaș
necaz		ghinion
a sfătui		totdeauna
mereu		talentat
priceput		a se duce
a ciopli		a îndruma

3. Bifează trăsăturile care i se potrivesc lui Pinocchio:

☐ ascultător	☐ neascultător	☐ sincer	☐ respectuos	☐ deștept
☐ naiv	☐ cuminte	☐ încăpățânat	☐ vesel	☐ mincinos

4. Completează enunțurile adăugând cuvintele potrivite.

- Geppetto era un _____ foarte priceput.
- Meșterul a cioplit o _____ din lemn.
- Bătrânul l-a numit _____.
- Prietenul lui Pinocchio era un _____.
- Geppetto i-a cumpărat băiețelului _____, pentru ca _____.
- Dar Pinocchio nu _____.
- El a vândut _____ și a intrat la _____.

5. Răspunde la întrebări.

- Cum se numește meșterul care face, dintr-o bucată de lemn, o păpușă?

- Cum o cheamă pe această păpușă?

- Ce l-a învățat bătrânul meșter pe Pinocchio?

- Pe mâna cui ajunge păpușa de lemn?

---

6. Alcătuieste câte o propoziție cu ajutorul cuvintelor *meșter* și *înțelept*.

---

7. Alege, prin încercuire, varianta corectă.

- a) Geppetto l-a făcut pe Pinocchio din:
lut;   lemn;   cauciuc.
- b) Pinocchio a vândut abecedarul și a intrat la:
teatru;   film;   circ.
- c) Din cauza neascultării, Pinocchio a avut parte de o mulțime de:
necazuri;   bucurii;   surprize.
- d) Greierul, prietenul lui Pinocchio, era:
mândru;   înțelept;   lăudăros.

8. Scrie tot ce îți trece prin minte când îl vezi pe Pinocchio.

A cartoon illustration of Pinocchio, a young boy with a red jacket and green shorts, holding a yellow hat. He is surrounded by eight empty rectangular boxes, four on each side, with red arrows pointing from him to each box, intended for students to write their thoughts.

Călătorii

Cărțile cu Apolodor

de Gellu Naum

Prima Carte cu Apolodor

(fragment)

La circ, în Târgul Moșilor,
Pe gheața unui răcitor,
Trăia voios și zâmbitor
Un pinguin din Labrador.

— Cum se numea? — Apolodor.
— Și ce făcea? — Cânta la cor.
Deci nu era nici scamator,
Nici acrobat, nici dansator;
Făcea și el ce-i mai ușor:
Cânta la cor. (Era tenor)

Grăsuț, curat, atrăgător
În fracul lui strălucitor,
Așa era Apolodor.

Dar într-o zi Apolodor,
Spre deznădejdea tuturor
A spus așa: — Sunt foaaarte trist!
Îmi place viața de corist
Dar ce să fac? Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!
O, de-aș putea un ceas măcar
Să stau cu ei pe un ghețar...

Apoi a plâns Apolodor.
Când l-a văzut pisoiful Tiț
Plângând cu hohot și sughiț
I-a spus: — Prietene, ți-aș da
Mustața și codița mea,
Aș da o litră de caimac,
Aș da orice să te împac.
Zău, nu mai plânge, te implor!!
Dar el plângea: — Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!

Și-au încercat să-l mai împace
Ariciul, dăruindu-i ace
Și ursul, cu un pumn de mure
Proaspăt culese din pădure.
Și iepurele Buză-Lată
(Colegi de-ai lui Apolodor,
Maeștri cântăreți la cor).

Cămila Suzi, cea mai tristă,
Plângea cu fața în batistă,
Ea îi fusese ca o mamă,
Îl învățase prima gamă.

Dar el plângea: — Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador...
Colegii lui Apolodor
S-au dus atunci la dirijor.

Maestrul Domilasolfa
Cu haina lui de catifea
I-a ascultat și, gânditor,
S-a așezat pe canapea oftând:
Sărmanul meu tenor...
Se poate prăpădi de dor...
Să plece dar spre Labrador.

1. Răspunde la întrebări.

- De ce are poezia acest titlu?

- Ce făcea Apolodor în Târgul Moșilor?

- Cine erau cei care încercau să-l împace pe Apolodor?

- Unde trăiau frații lui Apolodor?

- De ce era trist Apolodor?

---

2. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele *pinguin, tenor, Labrador, frac*.

---

3. Bifează varianta corectă.

a) La circ, Apolodor este:

- dansator; acrobat; tenor.

b) Cei care încercă să-l împace pe pinguin sunt:

- vulpea; ariciul; iepurele.

c) Cămila este cea care l-a învățat pe Apolodor:

- să danseze; să picteze; gama.

4. Alege cuvântul potrivit pentru a completa propozițiile.

Cercul era în _____.

Pinguinul era din _____.

Pinguinul se numea _____.

El era voios și _____.

Apolodor cântă în _____.

Fracul lui era _____.

strălucitor
Târgul Moșilor
cor
Labrador
Apolodor
zâmbitor

5. Unește cuvintele cu sens opus.

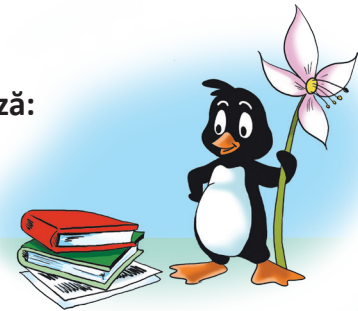
voios	→	greu
ușor		urât
grăsuț		trist
curat		slăbuț
atrăgător		murdar

6. Găsește cuvintele care au înțeles asemănător celor ce urmează:

trăia = _____

deznădejde = _____

frac = _____

7. Subliniază trăsăturile lui Apolodor.

voios   ursuz   curat   talentat   slab   cântăreț

zâmbitor   grăsuț   murdar   trist   strălucitor

atrăgător